

NÉPLEGYSÉG

BRASOV-BRASSO

Szerkesztőség: Str. Argintariilor (Otvás-u.) 16, Távbeszélő 17-88
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsater.) 2, Távbeszélő 22-69
Kéziratokat nem örmünk meg. Szerkesztőségi fogadó órá: csütörtökön 16-18 óráig, kiadóhivatali órák naponta 8-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELOS SZERKESZTO: KURKO GYARFAS
Bejegyzve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Censura Militară a Pressei sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4800 lej

HIRDETESI DIJAK: Hírvetületben, hirdetőnyelven, nyitólétre
300, közgazdasági közleményben 500 lej szavanként (legkevesebb 20 sor). Keretes hirdetés négyzetem-ként 300 lej. Gyászjelentés négyzetcentiméterenként 850 lej. Dijk előre fizetendő.

Addig nem fogadnak be telepeseket Brassó megyébe, amíg a megyebeli földigénylőket ki nem elégítették

(Brassó) Sok panasz esett eddig a brassó megyei földosztás nehézkes menetéről és bonyolult kérdéseiről. Lapunkban is többször foglalkoztunk ezzel kapcsolatban. Egyrészt a helyi földosztó bizottságok lassú munkája késleltette az ügyek menetét. Másrészt maga a helyzet is sok mindennel bonyolódott, ami tovább szította az elégedetlenséget a kielégítetlen földigénylők között, akik sorában magyarok is vannak fölös számmal.

A MNSZ helyi szervezete állandóan figyelemmel kísérte mindezeket a nehézségeket és adott esetekben az illetékes hatóságoknál sürgette a magyar földigénylők kielégítésének kedvező elintézését. Most remélhetőleg nyugvópontra jut a kérdés, amennyiben sikerült a földosztás ügyét Brassó megyében olyan döntésre juttatni, ami megnyugtató elintézéshez segíti a jogosan panaszkodó megyei földigénylők ügyét.

Brassó megyében sok hitlerista szász birtoka kerül kiosztásra. Nem egy köz-

ségben kevés volt hozzá a földigénylő. Másrészt — főként első időkben — a reakció mesterkedései és izgatása következtében voltak igényjogosultak, akik nem éretek igényjoggal. A menekültügyi és telepítési központ több telepescsaládot küldött az üresen maradt szász birtokokra. Emellett az utóbbi időkben minden hívás, vagy erre való rendelkezés nélkül is sok család jött az Ókirályságból a megyébe azaz, a szándékkal, hogy a szász birtokokon letelepedjenek.

Bonyolulttá tette a helyzetet az, hogy a megyében sok község van, köztük több csángóközség is, ahol nagyobb számmal vannak földigénylők, kiosztanivaló föld azonban nincs a községi határában. Ezek a megyebeli földigénylők tiltakoztak a hivatalban telepesek beáramlása ellen a megyébe, amíg az ok igényjogosultsága a mai napig is kielégítetlenül maradt. A MNSZ brassó megyei szervezete napirenden tartotta a kielégítetlen földigénylők ügyét, míg a napokban az ODA brassói tanácsa és a megyei földosztóbizottság

határozata alapján a megyefőnök a jármegye politikai bizottságának legutóbbi ülésén közölte a MNSZ brassó megyei szervezetének képviselőjével, hogy a jármegyeben egyetlen telepest sem fogadnak be és nem juttatnak földhöz, amíg a megyéből való földigénylők valamennyien földhöz nem jutnak. Ebben az értelemben megkeresés ment már a Tegőlsőbb földbirtokrendező bizottsághoz, amelyben kérték, hogy több telepest ne irányítsanak Brassó megyébe. A megyefőnök kijelentette végül, hogy az eddig befogadott telepesek száma nem jelentős. Mindössze 40-50 családról van szó.

A megyebeli magyar földigénylők ügyének elősegítése céljából a községi földosztó bizottságoknál — a helyenként működő reakciós elemek zűrzavaroskodásainak ellensúlyozására — a brassói csendőrszárnyparancsnokság körrendeletet adott ki a községi csendőrhatalóságoknak, hogy a rendelkezésükre álló módon segítsék elő a magyar igényjogosultak kielégítésének elintézését.

A NÖVEKVŐ VESZEDELEM

Hogy egy ország vezetői szaporítják-e népüket, vagy nem, az az illető országi belügye. De megszűnik belülgüggyé válni akkor, amikor olyan módon akarják népüket megsokasítani, mint ahogy Hitler tette: a nem német népek kíméletlen kiirtása árán.

„Szaporodjatok a haziért!”, dobált bele Hitlerék a jelszót a német közvéleménybe. Erre a tételre a házasságok 800 ezer és a születések számának 1,566.000-rel való emelkedése volt a háború előtti hét évben. És hogy a születések száma a háború alatt se csökkenjen, mindent megtettek, hogy a német nőt ne vonják be a háborús erőfeszítésekbe. Milliószerűen hurcolták a nem német nőket minden leigázott országból a hitleri hazába, rab-szolgamunkára. El is érték, hogy míg az első világháborúban a születések száma több mint három millióval csökkent, a most elhunyt háború ideje alatt mindössze 761 ezerrel csökkent a kevesebb gyermek, mint békében.

Attlee angol miniszterelnök által az alsóházban közzétett adatok szerint a háború négy és fél esztendeje alatt a légitámadások következtében mindössze 350 ezer polgári személy pusztult el, a hadsereg vesztesége a különböző arcvonalakon pedig mintegy 3 millióra rögött. Így magyarázható, hogy míg a háborúban résztvevő népek száma 15 millióval csökkent, a németek ma többen vannak, mint a háború előtt. Németország lakossága hivatalos adatok szerint 7 és fél százalékkal több, mint volt a háború előtt.

Az élelmiszeradatok Németországban az egész háború folyamán kielégítőek voltak, ennek tudható be, hogy még járványos betegségek sem pusztítottak.

Az európai szövetséges államok vesztesége négyezer akkora volt, mint a németeké. A németek az általuk megszállt országokban mintegy 15 millió embert öltek meg a legkülönbözőbb módon. Hogy saját lakosságukat „életterhez” juttassák, Lengyelország lakosságának 13.6 százalékát irtották ki. Anglia lakosai 0.13 százalékát veszítette el a háborúban, míg Franciaország a tömeges elhurcolások és a nép szervezett kiéheztetése miatt lakosságának 2 százalékát veszítette el.

A németek az általuk leigázott országok lakosságának szaporodását azzal is megakadályozták, hogy mintegy 11-12 millió férfit választottak el nőiktől számüzetés és egyéb eszközökkel. Mondanunk sem kell, hogy a kiéheztetett országok egészségi állapota mennyire járult hozzá az illető országok elnéptelenedéséhez. A háborút követő súlyos élelmiszeri nehézségek is nagyban hozzájárultak a népszaporodás akadályozásához.

Ezzel szemben mi a helyzet Németországban? A leigázott országokból összeharcolt temérdek élelmiszert a háború egész tartama alatt bőségben tartotta népét, a munkát rabszolgákkal végeztette el, a rablított élelmiszert pedig még sokáig elég lesz a német nép táplálására. Nemrég közzétűnk adatokat a németországi élelmiszeradagokról, amelyből kiderül, hogy sok tekintetben a németek ma is bőségesebben táplálkoznak, mint Európa sok országának lakói.

Míg tehát előreláthatóan hosszú évtizedek telnek el addig, amíg a horogkereszt által leigázott és elpusztított népek újra erőre kapnak, a német nép vígan szaporodik. Ha pedig a szövetségesek nem alkalmaznak Németországgal szemben a nép rajzi politika elvét, számítani lehet rá, hogy Európa békéjét előbb-utóbb ismét megzavarják.

A görög kérdés is szóba kerül a párisi külügyminiszeri értekezleten

(Páris) Az Egyesült Államok párisi nagykövete hétfőn jegyzéket nyújtott át a francia kormánynak és ebben közölte, hogy az Egyesült Államok nincs ellene annak francia kérelemnek, hogy a Rajna-vidék, a Ruhr-vidék és a Saar-vidék ügyét az április 25-én összeülő külügyminiszeri értekezleten megvitassák. Megjegyezték azonban az amerikai jegyzék, hogy telfogása szerint először a békeszerződés ügyét kell elrendezni és csak ezután kerülhet sor a Németországgal kapcsolatos kérdések megtárgyalására.

Mint a Reuter ügynökség jelenti, az április 25-i külügyminiszeri értekezleten valószínűleg megtárgyalják a görögországi helyzetet is.

Atthén jelentések szerint a néppárt elnökevé Tsaldarisz választották meg. Valószínűleg tartják, hogy Tsaldarisz rövidesen átveszi a miniszterelnöki tisztséget. A kormányzat szervezés kérdése azonban egyelőre nem időszerű, mivel Venizelosz és két másik miniszter társaságát visszamondták lemondásukat és egyelőre a helyükön maradnak. További magatartásukat az események kialakulásától tették függővé.

jelentette, hogy semmi alapja nincs egyes országok aggodalmának, hogy Franco eltolítása Spanyolországot újabb polgárháborúba taszítja.

A polgárháború — mondotta Giral — most is folyamatosan van. Ez a vérontás csak a köztársasági rendszer visszatértevé szűnik meg. Egyetlen politikai tömböt sem tűntetünk ki rokonszenyünkkel, de ez természetesen nem akadályozza meg azt, hogy köszönetet ne mondjunk azoknak a népeknek, amelyek a segítségünkre siettek. Így a polgárháború kezdetén Mexikó és a Szovjetszövetség sietett a segítségünkre, akkor, amikor a többi államok minden támogatást megtagadtak.

A Daily Worker című angol lap jólérsült hírből hivatkozva azt írja, hogy az atombomba gyártására berendezett spanyolországi náci üzemek, valamint tudományos laboratóriumok Bilbaótól északnyugatra 5000 mérföldnyire távolban a hegyek között vannak elrejtve. A náci tudósok embereit itten Franco emberei őrzik. A sziklás hegyvidék lehetetlenné teszi, hogy idegen ember behatolhasson a jól álcázott üzemek területére.

Rosenberg, a nácielmélet „tudósa” bírál elől a szovjetterületek hóhéra mint egyszerű „tanácsos”

(London.) A nürnbergi nemzetközi Népbírószék tegnap hallgatta meg Rosenberg Alfred, a fajelmélet tudósának, a megszállt szovjetterületek legvéresebb kezü hóhérszámára védekezését. Hitler — mint tudvalevő ezt a tájékoztató zsidógyűlölet, a német faj felsőbbrendűségét hirdető náci-vezért nevezte ki az összes megszállt keleti területek teljes hatalmu kormányzó-jává.

Rosenberg ennek a megbízatásának eleget is tett. Parancsára és irányítása mellett milliószámra végezték ki a szovjetembereket, asszonyokat, aggodat, csecsemőket egyaránt. A városokat lerombolták, a falvakat felperzselték, és minden elpusztíthatót elraboltak.

Rosenberg, a gyűlölet bölcselője a tengernyi terhelő bizonyíték ellenére védekezésében azt mondotta, hogy ő csak egyszerű tanácsos volt, aki a rendelkezéseket felhívta és azok végrehajtá-

sában semmi befolyása nem volt. Sőt azazal henegett, hogy a megszállt szovjetterületeken helyreállította a vallásszabadságot. Mikor pedig a templomok felégetés

sét és a papok tömeges legyilkolását bizonyították rá, azzal védekezett, hogy ezeket a vallásellenes cselekményeket biztonsági okokból volt kénytelen végrehajtani.

Elkészült a nemzetiségi törvény végrehajtási utasítása

(Bukarest.) Fővárosi sajtójelentések szerint a nemzetiségi törvény alkalmazásához szükséges végrehajtási utasításokon dolgozó szovjező bizottság befejezte munkálatait.

A két végrehajtási utasítás nagyjában egyezik az amikéidején a sajtóban is ismertetett tervezetekkel, amelyekben csak kisebb szövegmódosításokat eszközöltek.

A két végrehajtási utasítás lehetőséget nyújt a nemzetiségi törvény érvény-

beletetésére. A Scanteia című fővárosi lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy az együttműködő nemzetiségek helyzetét szabályozó törvény tetszőlő hozára révén lehetővé nyílik a testvéri együttműködés kiteljesítésére.

Ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a nemzetiségi törvény kiegészítéseképpen megjelent már az a törvény is, amelyekkel értelmében mindenki maga vála zila a meg nemzetiségét egyszerű nyilatkozat benyújtása alapján.

== HIREK ==

Naplár

Csütörtök, 1946. április 18. A nap 8 óra 7 perccel kel és 6 óra 55 perccel nyugodik. — Kat.: Nagybányánál. — Prot.: Ilma. — Ori.: János szobor. — Zöld: 5706 év, Mian hé 17.

Brassói mosók műsora

Aré: A győzelem. — Ástra: Ezzel a kiderül (magyar film). — Capitel: Az ifjúság varázsa. — Ceruo: Mai lányok (magyar film). — Lumina: Nem vagyunk egyedül. — Redut: Alól az ég a tengerrel találkozik. — România Liberă: Kilenc ember. — Seala: An Gerard leánya.

Szolgálatos gyógyszerárak Brassóban

Szerdán, Domnariu, Szabadságút 13. és Kugler, Hosszú utca 79.

Csütörtökön: Cutaanu, Hosszú utca 1. és Feith, Vass utca 53.

Lapunk húsvéti száma

Összedolgozásánál szerkesztőségünk gondosan szem előtt tartotta olvasóinak igényeit. Tizenhat oldalán olyan változatos anyagot adunk, hogy mindenki megtalálja kedvenc tárgyához kapcsolódó olvasmányt. Önnapi számunkban Jelenfős helyet foglalnak el a magyarság sorskérdései. Több cikk és tanulmány tárgyalja a Székelyföld gazdasági helyzetét és lehetőségeit. Az irodalomkedvelő olvasóink örömeiket lelki ünnepi számunk színvonalas irodalmi vonatkozású cikkeiben. Nagy súlyt helyeztünk arra, hogy a rendszeres napi politikai eseményeken kívül kiemelkedő tájékoztató cikkeket tartsunk az olvasó elé a nagypolitika jelenlegi állását és jövő tervét.

Sok vers és tanulmány mellett érdekes cikkeket mutatunk be hatalmas szomszédunk, a Szovjetunióval kapcsolatban és a nemrégiben közzétett új ötéves tervet. Bőséges anyagot találunk olvasóink magyarországi vonatkozású cikkeiben is.

Szerkesztőségünk, tudósítók és kiadói hivatalunk együttes erőfeszítésével elérjük, hogy olvasóink a húsvéti ünnepek alatt valóban változatos, színes, és szórakoztató olvasmányhoz jussanak.

— Felhívás! A MNSZ brassói városi intézőbizottsága április 24-én, szerdán délután 6 órakor a szervezet mester-utcai székházában ülést tart. Napirenden a marosvásárhelyi szövetkezeti nagygyűlés beszámolója, valamint a május elején Brassóban megtartandó országos gazdasági értekezlet előkészítése lesz. Az előnőki Kéri az intézőbizottság tagjait, hogy a nagyfontosságú ülésen teljes számban jelenjenek meg.

— Kihallgatások a miniszterelnöknél. Groza Péter miniszterelnök hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta Oerint, a fegyverszünet alkalmazását ellenőrző bizottság elnökét és German földművelésügyi államtitkárát.

— A brassói Magyar Népi Dalárda alapszabályainak 8-ik szakasza értelmében, valamint az április 3-án tartott választmányi gyűlés határozata alapján április 28-án délután 3 órakor tartja 84-ik évi rendes közgyűlését a MNSZ Mester-utca 16 szám alatti helyiségében. Tekintettel arra, hogy a közgyűlés igen jelentős eseménye a 84-ik működési évebe lépő és tekintélyes művészi multra visszatérítő egyesületnek, az előnőki Kéri a tagok pontos megjelenését.

— A brassói református egyház értesíti a híveket, hogy a nők húsvéti előtti biblia órája szerdán délután 6 órakor, a férfiaké és ifjaké csütörtökön délután 6 órakor lesz a templomban.

— Sorozatos gyűléseket tartanak a brassómezei MNSZ szervezetek. A MNSZ brassómezei községi szervezetei sorozatos gyűléseket tartanak az időszerű kérdések megtárgyalására. Ezeket a gyűléseket a városi szervezet vezetői is résztvesznek.

— A külkereskedelmi kormánybiztos Prágában. Solaciu Mircea külkereskedelmi kormánybiztos Zeiger közlekedésiügyi műszaki tanácsos kíséretében kedden délelőtt Prágába utazott. Az utazás célja a román-csehszlovák gazdasági tárgyalások függőben lévő kérdéseinek az elrendezése.

— Mennyit irányoztak elő közegészségügyre? Az egészségügyi minisztérium összeállította költségvetését az 1946—47 pénzügyi évre. Az előző évi 92 milliárd lejre szemben 192 milli-

A MNSZ brassói női csoportja napközi otthon sűrűs létesítését határozta el

Révy Ilona látogatása — A magyar nők a gyermeküket munkáiban

(Brassó) Az elmúlt hét péntekjén a Magyar Népi Szövetség székházában összegyűltek Brassó magyar asszonyai, hogy bekapcsolódva a Demokratikus Nőszövetségbe, egy közösen megálapított terv szerint folytassák építőmunkájukat.

A megjelentek között ott voltak a különböző gyárak megbízottai, az értelmiségiek, a házasszonyok és az egyházak képviselői. A gyűlés meghítt családi összejövetelként hatott, ahol a természetből asszonyok közvetlen, baráti egyetértésben tárgyaltak meg a nők elé toronyuló feladatokat.

A gyűlést Pozsár András, a városi szervezet elnöke nyitotta meg, üdvözölte a megjelenteket, és igéretet tett, hogy a női csoport munkája a jövőben a fegnyőbb támogatást élvez majd a szervezet férfi tagjai részéről.

Kacsirek Piroška, a női munkák felelőse felolvasta a Magyar Népi Szövetség központjának útmutató tanácsait. A központi női bizottság javasolja, hogy az újra meginduló gazdasági munkákra való tekintettel minden város és község igyekezzék napközi otthont felállítani, hogy a mezőre induló édesanya nyugodt lélekkel hagyhassa ott gyermekét. Kacsirek Piroška kérte az asszonyokat, hogy munkájukkal és áldozatkészségükkel fejezzék lehe-

lővé Brassóban is egy napközi otthon felállítását.

A felvetett terv a legnagyobb helyre létre talált, a kérdés anyagi részét azonban élénk vita követte. Többen azt ajánlották, hogy a falvaktól kérjenek támogatást az otthon megindításához. A jelenlévő falusi kiküldöttek kijelentették, hogy készek támogatni az otthonot, ez azonban nem lehet jelentős, mert minden falunak megvan a gondja a saját napközi otthonával. Végül is az a felgőg alakult ki, hogy Brassó magyarságának feltétel nélkül áldoznia kell annyit, hogy egy otthon fennmaradjon, annál is inkább, mert ha mindenki ad, akkor egy családra csak jelentéktelen összeg esik.

A női csoport munkatervének megálapítására 12 tagból álló ideiglenes bizottságot választottak, amelyben képviselve vannak a különböző kerületek, az egyházak, a gyári és értelmiségi munkások.

Ezután Kónya Levina ismertette a Demokratikus Nőszövetség munkatervét és hangsúlyozta a nők egységének szükségességét.

Ezután Sipos Bella egy novelláját, Barabás Dezsőné pedig Nikodémusz Károly elbeszélését olvasta fel.

A gyűlés Jakab János megyei elnök zárószavaival ért véget.

Ugyancsak a napokban Brassóban járt Révy Ilona, a MNSZ központi végrehajtó bizottságának tagja is, és hosszasan elbeszélgetett a MNSZ női csoportjának felelőseivel.

Közölte velük, hogy április 22 és 29-e között a Demokratikus Nőszövetség nagyarányú, az egész országra szóló gyermekfiétfé rendez. A gyermeküket munkájában — melynek jelzője „Mentők meg a gyermekeket!” — résztvesznek mindazok a női szervezetek, amelyek csatlakoztak a Demokratikus Nőszövetséghez.

Az ország asszonyait magába foglaló Demokratikus Nőszövetségnek ez lesz az első nagy megmozdulása. Célja az, hogy felsegélyezze és megmentse az otthonlan hiadárakat. Ezzel a nagy munkával az ország asszonyai be fogják bizonyítani, hogy nemcsak politikai jogokért harcolnak, hanem valóban bekapcsolódnak az ország újjáépítésébe és küzdenek a háború okozta szenvedés ellen.

A Magyar Népi Szövetség asszonyai szintén résztvesznek a mozgalomban. Ott lesznek a gyűjtőmunkák mellett és előadásokat rendeznek az árva felsegélyezésére. Testvéri egyetértésben dolgoznak majd román nőtestvéreikkel, bizonyoságt adva, hogy legfőbb törekvésük az elmúlt háboru sebének begyógyítása s ezzel a szebb és jobb jövő alapjainak megvetése.

Groza Péter huszonöt esztendővel ezelőtt

Aki semmitsem változott s akit a történelem igazol

(Csikszereda, a N. E. munkatársától) Régi újságot olvasgatunk. Véletlenül került kezünkbe néhány példány: sárgultak már lapjai. Az egyik 1921 június 12-ről való. A vezércikk címe: Groza erdélyi miniszter Csikszeredán.

Olvaszuk el néhány részletét, hogy írta akkor az erdélyi újságok?

Igy kezd: „A külsőségekben semmi nem volt, elmaradt a szokásos évés-ivás és a felkőszöntő is, hogy annál több tartalom legyen.”

„A magyarság — folytatja lejjebb — amelynek első ízben volt alkalma szavát a legilletékesebb helyen nyitni, de a vele született őszinteséggel felemelni, rámutatni a jogos sérelmekre, azok gyökeres orvoslását és a jogrend helyreállítását kérte — most megszólal.”

Majd megemlíti a cikk, hogy Groza az erdélyi fiatalabb politikusok nemzedékéből került a miniszteri székre. Csikszeredában mondott beszédében nyíltan hirdette a nemzetek békéjét, valamint az egyenlő elbánást, elítélve azokat a „korifeusokat”, akik mindent megtesznek, hogy kitűzött céljait meg ne valósíthassa. Nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a törvény nemcsak az állampolgárt kötelezi, hanem legfőképpen a végrehajtó hatóságot.

„A visszáss állapotokon gyökeresen javítani akar — folytatja az újság. — Megálapította, hogy más politika és más rendszer alkalmazandó a néppel szemben.

Árd lejt irányoztak elő a közegészségügy céljaira.

— Munkatáborba kerülnek a dolgozók. Miután az utóbbi időben Aradon nagyon megsaporodott a betörések és tolvajások száma, az aradi rendőrség széleskörű igazoltatásokat rendezett a város területén. Az olyan személyeket, akik nem tudták igazolni foglalkozásukat, letartóztatásba helyezték. A letartóztatottakról névjegyzéket küldöttek a minisztériumba és kérték az intézkedést gyűjtőtáborba való szállításuk iránt.

— Újból felfigyelt egy kriptát a kézdívásárhelyi temetőről. Lapunk nemrégiben beszámolt a kézdívásárhelyi református temetőben történt sírboltosztatásokról. A betörők, akik akkor 18 kopsorót fosztottak ki, most ismét feltunyítottak egy sírboltot. Valaki azonban megzavarta őket, mert nem nyúltak a kopsorókhoz. A nyomozás folyik.

— Megkötötték a brassói borbély és női fodrászmunkások keretszerződését. Két heti tárgyalás után a brassói borbély és női fodrászmunk-

ások szakszervezete benyújtotta hitelesítésre az új keretszerződést. Az inasok jogvédelmére is kiterjed a keretszerződés, amennyiben előírja részükre a 3 éves szerződés megkötését. A szerződés értelmében az inasok rendszeres fizetést, és évenként egy fehér kabátot kapnak.

— Huszmillió lej értékű gyógyszeresempesztést lepleztet le a biharpüspöki határrendőrség. Nagyváradi jelentés szerint a biharpüspöki határrendőrség letartóztatta Popa Gh. Nicolae és testvérét Popa Gh. Constantint. Mindketten tiszt egyenruhában igyekeztek átjutni a határon hamis katonai iratokkal, melyek szerint fontos katonai ügyben Prágába kellett utazniuk. Az iratokat egyik testvérük szerezte részükre, aki a hadügyminisztérium tisztviselője. A határrendőrség figyelmeztet a kettőre fel, hogy a testvérek a vizsgálat befejezése előtt el akartak tűnni a vagonok között. Utánuk mentek és több mint huszmillió lej értékű gyógyszert, élelmiszert és divatruccikat találtak náluk.

Holló Ernő

MŰVÉSZET ÉS MŰVELŐDÉS

Szovjet mesejáték magyarul

(Brassó) Amint már jelentettük, a kolozsvári Szentgyörgyi Színház április 17-én és 18-án mutatta be Britstein Alexandra és Azbegusz Nadjezsda írónők „A búvós festék” című mesejátékát. A bemutató kapcsán Szemlér Ferenc, a darab magyar tolmácsolója, az alábbiakat írja a darabról:

Britstein Alexandra és Azbegusz Nadjezsda darabja gyermekekről szól, de nem csupán gyermekeknek. Az igaz, hogy a látnokok világában az állatok ritkán szólnak meg s a gonosz görény nem lesz mindig királyi tanácsos, noha... — és éppen ebben rejlik a két szovjet író nő ereje. Mesejátékuk ugyanis, mint minden valamirevaló irodalmi munka, tükrözteti önmagán és a mese nyelvén jelképeket és ezekben a jelképekben igazságokat szólaltat meg.

Az irodalom ismer még egy mesejátékot, Maefelűnk Kék Madarát, ahol színtelen gyermekek szerepelnek. De a Kék Madár a Búvós Festékhez képest tudós, néhol tudálosok bölcselkedés, amivel végérvényesen nem tudunk mihez kezteni. A Búvós Festék három felvonásban, azonban egyre elkap az a különös üdőség, ami csak a népmesék sajátja. A gonosz Pók Király és az esztendővilágot teremtő Festő között folyó küzdelem persze, hogy a Jó és a Rossz színtalan szörny megír, megérett, megérett örök harca, de ezt a jelképes fanatizmust a darab csak a mese fordulataiban sejteti. A szerzőköt hiányzik a nagyképszerűség, talán azért, mert csakugyan gyermekek elé szánták ezt a darabot s oda hiába is mentek volna savanyu bölcskedéssel.

Mert van ebben a mesejátékban egy érdekes vonás. Az a búvós festék, amiről a cím beszél, azaz a különös tulajdonságával, hogy a vele festett tárgyak és tájak megelevenednek. De nem mindenkinek a kezenyomán hat ez a búvós festék, hanem csak annak, aki bánni tud velük. Ez jelen esetben a festő. A szerzők itt vallomást tesznek valamiről. Vallomást tesznek az igazi művészet világteremtő hatalmáról és az igazi művész jelentőségéről. A búvós festék nagy varázstól lehet vörös, de csak annak, aki tud bánni vele. De, ha aztán csakugyan annak a kezébe jut, aki bánni tud vele, az meg fog küzdeni a Pók Királlyal és a Görcsnyel és valamennyi ember számára boldogságot fog teremteni ezen a földön.

Szemlér Ferenc

SZELRŐZSA

MAGAS ÉSZAK KINCSEI

Tizenhárom évvel ezelőtt a szovjet rádióállomások felfogták a Cséljuszkin expedíciós hajó vészjeleit. Ez a hajó Murmanszkból az északi átfárón át a Bering-szorosba és onnan Kamcsatka kikötőibe indult. Szibéria legátvölgyibb csúcsától északra a jég körülfárta a hajót és elsüllyedt. Az expedíció utasai a jégtáblákra szorultak és mivel más lehetőség nem kínálkozott, a szovjet kormány Szibéria hópustaságait átrepülőgépeket küldött segítségükre. A Csükes-félszigeten lévő Anadyrban emberfeletti erővel létesített repülőtérről és az alaszka Nomiból indultak ki a gépek és a lehetetlennek látszó feladatot megoldva, megmentették a jégtáblákon szorongó kutatókat.

Azóta a Szovjetszövetségnek ez a távoli vidéke állandó légírószekértetésben áll a délibb vidékekkel. A csükes nemzeti körzetbe bevomult a művelődés a körzet fővárosa: Anadyr, a Bering-tenger hőseges halhozamát saját konzervgyárában dolgozza fel. Ebben a városban, amely körülbelül a 65. szélességi fok alatt fekszik, helyi újságot olvas a lakosság és a ben-szült nép, mely a cári időkben babonákkal foitott, reménytelen életet tengette, most saját nyelvén olvas újságot és könyvet és tanított az anadyri képzőben maga nevelti a csükes körzetben felállított kilenc középiskola és hatvanhat elemi iskola növendékei számára.

Az Anadyr felé haladó gépek végtelen kiterjedésű tundrákon, tajgákon, nyífa- és fenyőerdőkkel borított tájakon repülnek át. Alattuk elmaradnak a növényzet utolsó nyoma is, hóval és jéggel borított hegyek egymásbaomló tömegeibe ködlik a táj. Néha egy kutyaszáj vagy iramszarvasfog bukkan elő: ez a világ legkietlenebb és legzordabb szöglete. Az élet örökös harc a természettel és mégis innen származnak a legértékesebb prémekek, mert a csükes körzet a vörös róka, sarki róka, kék róka, hermelin, vidra és erdős részein a mókus és nyest gazdag hazája.

A háború csükes vadászok a bundának és prémgaftárnak való nemesállatok nagyrészt csapdákkal fogják, csak a mókus kerül puskavégére. Remek céllövők közül kerültek ki a háború híres szibériai mesterlövész ezredei. A löfegyverrel elejtett állatok prémjén nincs golyónyom: a legkisebb állatot is csalhatalan biztonsággal szemén találja el a csükes vadász.

A félsziget népei: csükesok és a velük rokon eszelmők, evenek, kirik és jügákiek kisebb településeken faházakban élnek. Vadászat közben sátor vagy hevenyészett fakunyhó a tanyájuk. Az alig kéthónapos nyáron a délibb részekben gyér növényzet fejlődik, melyet iramszarvasok beláthatatlan csordái legelnek le.

Azelőtt, mikor a tél közeledett és beköszöntött a hosszú éjszaka, magánvos kunyhóiból babonás rémülettel leste a nép a sarkvidék vérvörösén izzó északi fényt. A komor sugarak azóta a természet elragadó jelenségévé születtek a csükes nép szemében. A hosszú télen át vig élet folyik a településeken. Tanulnak, szórakoznak, a társaskörökben tánc folynak, a mozikban új filmek peregnének és harsog a rádió.

Az anyorország mindennel ellátja őket. Anadyr raktárai a szovjetföld kincseivel teltek és a félsziget prémei a szovjet külkereskedelem jelentős tételét alkotják. A nyersprémeket saját üzemeikben dolgozzák föl, sőt jórészkül nemcsak kikészítve, hanem felkonfekcionálva kerül a világpiacra. A leipzig Brühl, amely a város bombázásakor elpusztult, a béke utolsó éveiben erős versenytársat kapott a leningrádi prémvásárbán. Világeseménynek számított a leningrádi prémvásár csodálatos gazdagsága és változatossága már a harmincas évek derekán is és a béke eljövendő éveiben jelentősége ugyiszólván egyeduralkodó lesz.

A szovjet tudomány csodálatos eredményei megváltoztatták a csükes nép életét. A korábban kietlen félszigeten burgonya, káposzta, répa és buza terem. Hét-nolcezer kalóriás szénét bányásznak az

A volt birtokosok vissza akarják foglalni Háromszéken a kiosztott földeket

(Kézdivásárhely) Az ODA kézdívásárhelyi tanácsa a földigénylők érdekében a következő határozatot hozta:

1. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban több olyan eset fordult elő, hogy volt birtokosok a helyi földosztó bizottság által igényjogosultaknak kiosztott földeket erőszakkal visszafoglalták és több esetben a földeket be is vetették, az ODA tanácsa a fentieket figyelembe véve, a következőket határozta el.

1. Mindazon volt földbirtokosok, akik a juttatottak földjébe beszántottak, vagy bevetettek, semmi kártérítést sem kaphatnak, sem a szántási munkálatokért, sem a vetőmag értékeért.

2. Azokkal a földelkek kapcsolatban, melyeket a földosztó bizottság az igényjogosultaknak kiosztott, de eshetőség van arra, hogy majd a megyei bizottság mentesíti a kisajátítás alól, azt határozzuk, hogy az idej termés azoké legyen, akik mint igényjogosultak a földosztó bizottság határozata értelmében bírták a földet.

3. Kérjük a hatóságokat, hogy a földbirtokosoknak, akik a fenti határozatokkal ellentétesen igyekeznek cselekedni, semmi támogatást ne adjanak.

4. Azokat, akik a fentieket nem tartják tiszteletben, a földbirtokrendezés szabotálómak tekintjük.

Kereskedők a pénzügyminisztériumban

(Bukarest, Rador) Alexandrin, pénzügyminisztériumi vezetőtár előtt tegnap a kereskedők népes küldöttsége jelent meg, amely emlékiratot nyújtott át az új pénzügyi törvényekkel kapcsolatban.

A küldöttség azt kérte a pénzügyminisztériumtól, hogy azokat a kereskedőket, akiknek adó alá eső jövedelmük meghaladja a 15 millió lejt, mentse fel az áru bejelentési kötelezettsége alól. A küldöttség azt is kérte, hogy a kereskedők

részére 150 ezer lejes összegig engedélyezzék bélélyeggel ellátott pénztárjegyek kibocsátását. A kereskedők rámutattak arra, hogy a könyvkereskedésekben nem lehet számlakönyvet kapni és megrendelésre pedig rendkívül drágán állítják azt elő.

A küldöttség a jelenlegi záróra megváltoztatását is kérte, úgy, hogy az üzletek reggel 7 órától délután 2 óráig legyenek nyitva.

Itélet az állambiztonsági és kémelhárító prióbekek ügyében

(Kolozsvár) A Népbíróság a háborús bűnösök meggyűlölet csoportja, a román és magyar fasiszta rendőrök, kémelhárítók és szigorancsok ügyében meghozta ítéletét. Eszerint a jelenlevők közül Malan Dumitru, Boariu Iosifot, Calinovic Constantint életfogytiglani kényszermunkára, Sclopu Traiant nyolcévi nehéz börtönre, Codreanu Septimiu pedig ötévi nehéz börtönre ítélték. Ramneantu Mariust felmentette a Népbíróság.

A távollévő vádlottak legnagyobb részét életfogytiglani kényszermunkára ítélték.

A jelenlévő elítéltek fellebbeztek.

Nol lehet érdeklődni a hadifoglyok után?

(Bukarest) A hadügyminisztérium a következő hivatalos tájékoztatást adta ki:

A különböző országokban lévő román állampolgárságú elmenekült és deportáltak hazaszállítására vonatkozólag a kérések a jövőben a következő címekre nyújthatók be:

A Szövetséges Hatalmak Ellenőrző Bizottsága mellett működő összekötő bizottsághoz — Biroul Special de Repatrieri — azok esetében, akik a Szovjetszövetségben tartózkodnak.

A katonai nagyvezérkar 7. osztályához (Marelu Stat Major Sectia 7-a Teritoriu Biroul 7) — Balosin tábornok bizottságához — azok esetében, akik Magyarorszá-

gon, Ausztriában vagy Németországban tartózkodnak.

A külügyminisztériumhoz minden olyan más országban tartózkodó elmenekült vagy elhurcolt visszaszállása érdekében, ahol Romániának nincs diplomáciai képviselete.

A román állampolgárságú és hadifoglyagban lévő katonaszemélyek bármely ügyében — függetlenül attól, hogy a hadifogoly melyik országban tartózkodik, — a kérések kizárólag a katonai nagyvezérkarhoz (Marelu Stat Major, Sectia 7-lea, Teritoriu Biroul 7. Prizonierii) nyújthatók be.

A Romániai Magyar Segélyező Bizottság 10. számú közleménye

Segélyező Bizottságunk osztályait ez-
uton is felkérem a következő intézkedések megtételére:

1. Az összes élelmiszerek, akár ha a felajánlóknál, akár ha összegyűjtve raktáron vannak, a legbiztonságosabb módon, nagyon gondosan kezelendők és tartandók készenlétben, hogy az ezekkel kapcsolatos intézkedéseink jól és gyorsan legyenek végrehajthatók.

2. Az időközben romlásnak indulható készletek, minők a burgonya, hagyma, stb. a megyeszékhelyen lévő Bizottságainkkal egyetértésben a szegényebb lakosságnak értékesítendők, főképp vetési célokra.

3. A megyeszékhelyen lévő Bizottságaink intézkedjenek, hogy a megye területén lévő ellátó vasúti állomások városai-ban és azok közelében, megfelelő készletek álljanak készenlétben, az átmenő hadifoglyok és menekültek ellátására. Ellátó állomásaink a következők: Brassó, Segesvár, Tövis, Piski, Arad, Temesvár, Ko'ozsvár, Nagyvárad, Szatmár, Csikszere, Marosvásárhely s esetleg még néhány más hely is, melyeket a szükség szerint,

később jelölünk meg. Kérjük testvéreinket, hogy e téren minden nyújtható támogatási fenti helyeken lévő Bizottságainkhoz juttassanak és más helyen melőzzenek minden rendszertelen segélyezést. Intézkedünk, hogy fenti állomásokon lévő szerveink, lehetőleg kellő időben értesítést kapjanak a vonatok érkezéséről, valamint, hogy azokat megfelelő helyre állítsák. Segélyezésünk kiterjed a szükségszerű és lehető egészségügyi szolgálatra is, mellyel kapcsolatban szintén kérjük közönségünk megértő támogatását.

4. Ahol a begyűlt élelmiszerek készletek megengedik, hely adható olyan indokolt és igazolt kéréseknek, melyekben az el-eseti vagy hadifogoly avagy menekült testvéreink hozzátartozói segélyképpen, vagy mérsékelttér áron élelmiszert vagy vetőmagot kérnek. Vonatkozik ez főképp burgonyára, hagymára, babra és kukoricára. Azonban az ilyen eljárások semmi esetre sem befolyásolhatják hátrányosan a segélyezés eredeti célját.

A RMSB nevében:
SZABÓ BÉNI elnök

ujjonnan feltárt hatalmas széntelepeken és a bányák mélyén ölmot, szinesfémeket és az acélgártáshoz annyira fontos molybdént termelnek. Közeledik az az idő, mikor a csükes félszigetre megtelepül az ipar és elhossa ide a melegebb égaljak minden kultúráját.

A magát horavetlanoknak, azaz igaz embereknek nevező csükes nemzetiség a rokon fajtaikkal együtt megváltozott: ősi tradícióit, becsületességét, nyíltságot megőrizve, a szovjet társadalom felvirágozott, egyenrangú, megbecsült és hasznos tagjaivá váltak.

Ujabb határidő a faji alapon elbocsátott tisztviselők számára

(Bukarest, Rador) Azok a zsidó alkalmazottak, akik a 1944 évi 641 számú törvény adta lehetőséggel nem éltek és nem adták be kérvényt aziránt, hogy régi munkahelyükre újból alkalmazzák őket, most lehetőséget kaptak rá, hogy mulasztásukat 15 napon belül pótolják. A rendelkezés azokra is vonatkozik, akik annak idején beadták ilyen irányú kérésüket, azt azonban azon a címen, hogy elkésve nyújtották be, kérésük tárgyalásánál elutasították.

Azok, akik jelenleg külföldön tartózkodnak, visszavételük iránti kérésüket 1946 július 1-ig még beadhatják.

Nagyszabású leltár a szervezkedést leplezték le Budapesten

(Budapest) A budapesti rádió jelentése szerint Magyarországon kitűnően kiépített és az ország területére kiterjedő fasiszta szervezkedést leplezték le, amelynek központja Budapesten volt.

A szervezet tagjai legnagyobb részben a Szálasi nyilaskeresztes pártjából kerültek ki. Eddig 200 személyt tartóztattak le. A letartóztatások még folynak.

Anglia minden támogatást megvont a Délsláv Államszövetséggel ellenséges magatartást tanúsító elemektől

(London) Az angol kormány a Reuter ügynökség jelentése szerint minden kivételést megszüntetett, amelyekben eddig Péter jügoszláv király és kormánya részt vett Nagybritannia részéről. Ugyanakkor hasonló intézkedéseket léptetett életbe azokkal a lengyelekkel szemben is, akik a jelenlegi lengyel kormányzattal szemben ellenzéki politikát űznek.

Mirek a Szovjetszövetségből

MOSZKVA ALÓL március 29-én sarki repülőre indult egy repülőgép. A gép másfél-két hónapon át lesz uton és meglátogatja az összes sarki állomásokkal. 25.000 kilométert fog megtenni. A gépen utazik az északi tengeri utak hivatalának vezetője, Novikov is, ki a sark-köri munkásoknak szovjet kitüntetésekkel fog átadni.

AZ EGYIK LENINGRADI ipari kutató intézetben újfajta műanyagszövetet találtak fel. A szövet sokkal jobb minőségű, mint bármelyik külföldi gyártmány. Az újfajta anyag kiválóan alkalmas autók belsejének burkolására.

A LENINGRADI akadémia könyvtárában érdekes munka kezdődött: összeállítják Nagy Péter híres könyvtárát. Mint ismeretes, I. Péter 500 kötetből álló könyvtárát a nyilvános könyvtárnak adta át. Az értékes régi könyveket most újra összeszedik az egyes osztályokról. Nagy részük katonai tudományokkal és haditechnikával foglalkozik és van közöttük néhány igen szép, régi térkép is.

A VOROSILOVGRADI mozdonygyár új-jáépítése folyamatban van. Együttal lényegesen kibővített ezt az ipartelepelt, úgyhogy a Szovjetunió egyik legfontosabb közlekedési gépgyára lesz. Vasúti mozdonyokon kívül bányagépeket gyártanak, amelyek a Donec-medence üzemeit szolgálják. Vorosilovgrád fel-szabadulása óta több mint százmillió rubelt fektettek be ennek a gyárnak új-jáépítésébe.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.